ORDYNACYE

CZYLI

USTAWY PROWINCYALSKIE

DLA

ZAKONNIC

ZAKONU AUGUSTYNIANSKIEGO

na Kaźmierzu przy Krakowie sytuowanego, Zebrane z Konstytucyi Zakonnych, i Dekretów Kościelnych.

Dnia 30. Stycznia Roku Pańskiego. 1783.

w Lublinie w Drukarni Uprzywileiowaney J. K. Mci Kollegium XX. Trynitarzów,

W Imię Pana Naſzego JEZUSA Chryſtusa Błogoſławionego Amen.

Wſzyſtkie Starania i usiłowania Waſze, Naymilſze w Bogu Sioſtry, tu zmierzać powinny, abyście Boga chwaliły; przeto nadewſzyſtko to wam zalecamy.

Nayprzód. Abyście o piątey zrana na mieyscu zwyczaynym, to ieſt w Refektarzu, Kurs zawſze z Pauzą i nabożnie wspolności mówiły. Po ſkończonym Kursie przez półgodziny Medytacyą, albo modlitwę wewnętrzną na trzy punkta podzieloną odprawcie. Potym do Kościoła pośpieſzyć na pierwſzą Mſzą Swiętą, i wnim się ſkromnie zachować wam przynależy.

)(✝)(

Powtóre. Jnwentarze co rok czynić, czyli Regestr wszystkich rzeczy, albo Prowizyi wam ku używaniu od Boga i Przełożonych pozwolonych spisać sumiennie macie, i oddać Przełożoney Waszey. *Sam* siebie oszuka, kto Jnwentarza sumiennie nie spisze. Safira iż sumiennie nie opowiedziała Apostołóm wszystkich rzeczy swoich, ale część tylko kłamliwie, nagłą śmiercią skarana. Kto niechcąc czynić Jnwentarza zakonniego corocznie, w Zakonie żyie, i bez niego umiera, własności iest pełen, i ślub ubóstwa gwałci. Ten na mieyscu Swiętym pogrzebion być niepowinien. Przełożona Jnweutarza Siostr czytać nie powinna. Gdy Siostra umrze, Jnwentarz zapieczętowany, i nie naruszony Siostry zmarłey, i rzeczy wszystkie spisane

sane w przytomności Siostr Starszych i przesuszone do Wizyty dotrzymać się powinny; wyiąwszy te, które ku pogrzebowi Ciała będą potrzebne. Cela i wszystkie inne rzeczy po zmarłey Siestrze pod czas Wizyty dopiero rozporządzone będą, częścią za Duszę zmarłey, częścią dla Spólności.

Potrzecie. Sługi żadna Siostra, ani Panienki na Edukacyą, lub inney iakiey Osoby, choćby też i krewney, bez naszey licencyi i pozwolenia przyimować niema. W chorobie każdey siostry sługi nie maiącey, do zniesienia drew, i w inney potrzebie Przełożona wasza spólną sługę wyznaczy. Tym czasem daiemy nasz Konsens na te tylko, które się w tych czasiech w Klasztorze znayduią: a osobliwie na Wielmożną JMść

Pannę

Pannę Janczewſką Dobrodzieykę osobliwſzą waſzego Klaſztoru.

Poczwarte. Lubo w Prawie Zakonnym do Kommunii Swiętey ieſt czas wymierzony, i opisany; wiedzieć iednak o tym macie, Sioſtry naymilsze, iż to dla opieſzałych, i do uczęſzczania Sakramentalnego przytrudnych: Toż samo rozumieć macie, i o Swiętey Spowiedzi, która z was pragnie częſtey spowiedzi, gdyby i codzień, bronić iey ſię nigdy nie powinno; i owſzem niemieć za złe, gdyby to uczyniła i bez pozwolenia; ani słówka mówić przeciw temu, ale dziękować Bogu, że ten dar dał Sieſtrze, i dla siebie oń prosić. Kommunia zaś Swięta częſta bez rady Spowiednika być nigdy niemoże. Spowiedzi waſze odprawuycie z rozmysłem do-

dobrym, i przygotowaniem. *Sioſtra* gdy ſię z spowiedzią zabawi, bydź nie powinna dla tego prześladowana słowy, sądzona, ani obwiniona od nikogo, ani od Przełożoney, wpośród was wiele ſię sioſtr słabych znayduie, i dłużſzych niektóre mogą spowiednika potrzebować nauk; dlaczego *Sioſtrze Subzakryſtyance* surowo zalecamy, aby w Wigilią każdą gdy całe zgromadzenie spowiedź odprawuie, Kaplicę o trzeciey godzinie otworzyła, na Kościół dla spowiednika, aby tak według dawnego zwyczaiu dziś na iutro spowiedzi sióſtr wcześnie słuchać zaczął. Dni zaś wſzyſtkim sioſtrom do spowiedzi wyznaczone są te: Niedziela pierwſza Adwentowa, Niepokalane Poczęcie Nayświętſzey Maryi Panny, Boże Na-

rodzenie, Nowy Rok, Trzy Króle, Gromnice, Pierwſza i Czwarta Niedziela Poſtu, Swięty Józef, Zwiaſtowanie Panny Maryi, Wieczerza Pańſka, Wielkanoc, Dni Apoſtolſkie, Monika Swięta, w Niebowſtąpienie Pańſkie, Dzień Swiąteczny, Boże Ciało, S. Jan Chrzciciel, Bracka Niedziela, to ieſt Czwarta każdego Miesiąca. Kwartalne S. Tekli, Nawiedzenie Nayświętſzey Maryi Panny, w Niebowzięcie, Swięty Auguſtyn, Pocieſzenie, Narodzenie Panny Maryi, Swięty Mikołay z Tolentynu, S. Tekla, Swięty Michał, Wſzyscy Swięci, i Swięta Katarzyna. Oprócz tych dni, w które wſzyſtkie Sioſtry do spowiedzi są obowiązane, każdey z osobna nie powinno ſię bronić Spowiedzi w dzień iey Patronki, i w dzień osobliwego

wego każdey nabożeństwa. Bierzcie przykład siostry naymilsze z siostr od Nawiedzenia Nayświętszey Maryi Panny, które ledwo nie codzień, spowiedzi swe czynią. Czynią to według rady Pisma Swiętego, siedmkroć na dzień sprawiedliwy upada i powstaie. Smuci się która z was, niech się spowieda, nieposłuszna, krąbrna, harda, zła, i świebietliwa niech do spowiedzi uczęszcza, wnet poskromiona zostanie. Spowiedź częsta do doskonałości drogę uprząta; zaniedbana tamuie. Spowiedź czyni Swiętémi. a że według Prawa Kościelnego w Bogu naymilsze siostry dwa razy do Roku spowiednika extraordynaryinego mieć powinnyscie; dla tego zlecam to Przełożoney waszey, aby nie: w inne czasy, tylko podczas czterdzie:

ſto godżinnego nabożeńſtwa raz, drugi zaś podczas Oktawy Narodzenia Nayświętſzey Maryi Panny, spowiednika extraordynaryinego wokować dla wſzyſtkich sioſtr ogulnie raczyła. Gdy Spowiednik extraordynaryiny słuchać spowiedzi zacznie, przed Ordynaryuſzem żadney sieſtrze spowiedać ſię niegodzi, póki spowiedzi wſzyſtkich sioſtr nie zakończy, nadto każdey z osobna sioſtrze przy zgonie życia iey, i iak wiele razy słuſzne da tego przyczyny, spowiednika extraordynaryinego Benedykt Czternaſty pozwala, w czym i Przełożona waſza nie ma być przeciwną.

Piąte. Porcya waſza choć uboga, niech będzie czyſta, i chędoga, wſzyſtkim ku posiłkowi służąca, i równa: dyſtynkcyi albowiem, czyli różnicy Zakon niecierpi.

⁂)(✝)(⁂

pi. Siostra zacząwszy od Przełożoney aż do ostatniey, którahy do spolnego stołu nie przyszła, porcyi spolney mieć niepowinna. o Jedenastey godzinie gdy u stołu siedzicie, co wam wedle zwyczaiu czytaią, w cichości Ducha, bez rozruchu i swarów tego słuchaycie: aby nie same usta chleb pożywały, ale i uszy słowa Bożego pragnęły, przez cały stół niech wam będzie czytana lekcya Duchowna. W każdy Piątek pod czas obiadu Regułę swiętego Oyca Augusty na czytaycie.

Szóste. Siostry chore wszystkie bez wszelkiey różnicy niech Przełożona nawiedza, młodsze, czyli starsze. Tym porcyi zwyczayney dać nie należy, lecz tę która w chorobie im służy opatrywać z spolności.

)(✝)(

Siódme. Jnfirmarkę wyznaczamy sio ſtrę Karolinę, ta uſtawiczne o chorych przy pomocy Przełożoney mieć będzie staranie.

Osme. Poſtrzyżyny, aby co Miesiąc były odprawione, wyznaczamy sioſtrę Tereſſę.

Dziewiąte. wpuł do trzeci Kurs, czyli Nieſzpory o Nayświętſzey *Pannie* na Zwyczaynym mieyscu nabożnie i z Pauzą w spolności mówić będziecie: potym każda z osobna za Duſzę sioſtr waſzych w Kościele Officium żałobne.

Dziesiąte. o Piątey Litania od wſzyſtkich sioſtr ma być mowiona, na końcu *Witay Królowa Nieba* spiewane.

Iedenaſte. O szoſtey Kollacya.

Dwunaſte. O siodmey Wieczorem Jutrznia na mieyscu zwyczaynym, czyli w

Refe

⁂)(☩)(⁂

Refektarzu, ma byc nabożnie i z Pauzą zmowiona w spolności. Od tey niema się żadna siostra excypować, lub wymawiać, by też nayſtarſza lub w Dostoieństwie. Pilność w zachowaniu pauzy zlecamy ziedney strony Przełożoney Waſzey, z drugiey Wikaryey.

Trzynaſte. Na silentium o Osmey dzwonić się powinno; które tak się ma rozumieć, iż żadney sieſtrze nie wolno wten czas słowa przemowić, chyba w wielkiey cichości, ani wniść do drugiey Celi: od czego nawet samey Przełożoney Cela nie ieſt wolna.

Czternaſte. Milczenie wieczne u was być zawſze powinno, w cichości iednak wednie mówić możecie tak, aby iedna drugą słyſzała.

Pietnaſte. Jedney sioſtrze do drugiey

Celi

Celi w chodzić nie wolno nigdy, chyba za wyraźną licencyą *Przełożoney* waſzey. Dwie tylko Celle od tego są wolne, to ieſt: Przełożoney Waſzey i iey Wikaryey, do których we dnie tylko, i przed silentium każdey sioſtrze w niść wolno.

Szesnaſte. Abyście do chwały Pana Boga były sposobnieysze, po Obiedzie i Kollacyi w Refektarzu i na ganku obſzernym pozwala wam ſię rozrywka codzienna. Ta rozrywka w cichości Ducha niech będzie.

Siedemnaſte. silnie ſię ſtaraycie, aby mowa wasza była: ieſt, ieſt; nie, nie; obłuda wſzelka niech będzie od was daleka.

Ośmnaſte. Po Klaſztorze i Dormitarzach, gdy ſię przytrafi, tak chodźcie, iak świątobliwości waſzey przyſtaie, to

ieſt:

ieſt: skromnie, powoli, i ſtatecznie.

Dziewietnaſte. W oknie ſtawać, lub z niego wyglądać, gdzieby was widziano nie macie; pożądliwość; bowiem częſtokroć dzieie ſię poyrzeniem.

Dwudzieſte Habit waſz okazały być nie ma, i dla tego niech ſię nieukazuie futro z pod niego.

Dwudzieſte pierwſze. W kuchni przebywać, i w niey przesiadać nie macie, ani ku Fórcie, gdzie tylko Fórtyanki bywaią bez pozwolenia Przełożoney, wychodzić.

Dwudzieſte drugie. Wikarya waſza mocno tego doglądać powinna, aby wſzyſtkie świeckie ogulnie w klaſztorze waſzym zoſtaiące, spowiedź częſto czyniły. Bardzoby dobrze było, aby nie gdzie indziey, tylko w swym Kościele.

Dwu-

⁂)(✝)(⁂

Dwudzieste trzecie. Mieysce pokuty aby było sporządzone, Przełożoney waszey mocno zalecamy.

Dwudzieste czwarte. Zadnego podarunku by naymnieyszego bez woli Przełożoney za fortę, albo w rozmownicy nikomu dawać nie macie.

Dwudzieste piąte. Listów pisać, czyli odbierać wam się niegodzi, choć przez Spowiednika, chyba wprzód Przełożoney waszey one pokazawszy; od czego siostra żadna by naystarsza w Zakonie wolna być nie może.

Dwudzieste szóste. Ktoby was iałmużną iaką pieniężną, lub inną opatrzył, to wszystko siostry Depozytarki w przytomności Przełożoney odebrać ku spolnemu używaniu, i zapisać powinny. Spolne pieniądze aby na podział mię

dzy

dzy siostry iść miały, Przełożona wraz z siostrami Depozytarkami dozwolić nie ma.

Dwudzieste siódme. Zadna siostra by też naybardziey od kogo ukrzywdzona, szemrac niepowinna dalekoż bardziey przeciw Przełożoney. Zadna łaiać, żadna przezwiska dawać, żadna przysięgać się; chcąc to czynić, nie trzeba nam było do Zakonu przychodzić.

Dwudzieste osme. Tak pryięcie na Probę, iako też wyiechanie z Klasztoru za naszą tylko licencyą i pozwoleniem wyraźnym być może.

Dwudzieste dziewiąte. Gdy Przełożona Kapitułę składa, tam Sędziego Boga być rozumieycie. Słowa żadney Siestrze bez pozwolenia wyraźnego Przełożoney pod czas Kapituły mówić się

niegodzi, chyba spytaney, żadne wten czas swary mieysca nie maią, żadne nieprzyzwoite i nie ſkromne wymówki, tylko Swięta pokuta, i upokorzenie. Sioſtra któraby na mieyscu Kapituły nieſkromnie ſię obeſzła, wyprowadzona z tego mieysca być zaraz powinna, do Celli zaprowadzona; i tam poty trzymana, póki ſię nieupokorzy, i swey winy nie uzna.

Trzydzieſte. Naymilſze w Bogu *S*ioſtry ſzanuycie ſię w zaiem, i kochaycie, wybacz iedna drugiey i uſtąp, pokoy mieć będzieſz. Przełożoney tym bardziey, która ieſt Starſza między wami, według Ewangelii Swiętey niech ſię ma za Młodſzą. Niech ſię żadna nie wynosi Starſzeńſtwem, *S*wiątobliwością, lub inną godnością, która ſtoi, niech ſię ſtrzeże,

)(✝)(

aby nie upadła, Upadła niech wraz powſtaie. Urodzenie naſze za Fórtą zoſtało, w Klaſztorze, i w Niebie równość ma mieysce.

Trzydzieſte pierwſze. Sioſtra którąby do drugiey przez dwadzieścia i Cztery godziny nie mowiła, unikaiąc iey, i przeciw nienawiść maiąc, głos traci, i do Kommunii Swiętey przyſtąpić nie może, ani powinna.

Trzydzieſte drugie. Zadna Sioſtra by też nayſtarſza w Zakonie, bez dozwolenia Przełożoney, do rozmownicy wychodzić niema; zadna z nią wychodzić, chyba z umysłu od Przełożoney na to wysadzona; albowiem każdey Sioſtrze do rozmownicy Socyuſzka za każdy raz nie wdług woli idącey, ale według rozsądku Przełożoney, powinna być wyznaczona, nie Fortyanka.

)(✝)(

Trzydzieſte trzecie. Sioſtry Fortyanki, Forty pilnować, cicho ſię u niey sprawować, Dyſkursów z nikiem nie prowadzić, i za prog Fórty pod klątwą nogą niepowinny przeſtąpic.

Trzydzieſte czwarte. Według Prawa Kościelnego żadney z was żadnych gadzin, iako to: kur, Gołębi, i tam daley, trzymac ſię niegodzi; przeto wam wiecznemi czasy zakazuiemy, wyiąwſzy Przełożoną, która dla spolności i wygody chorym, one trzymać, i to na dole w iakim kącie będzie mogła w klaſztorze, i czasem którey sioſtrze słabſzey pozwolić.

Trzydzieſte piąte. Wolne nawiedzenie chorych w klaſztorze ieſt wam pozwolone, weyście także do Celi drugiey, to wam wolne, aby tylko z wiadomością

Prze-

Przełożoney Waſzey, choć raz na zawſze. Jey iednak każdego czasu wolno będzie tę rzecz odmienić.

Trzy zieſte szóſte. Dla Duchownego pożytku wolne wam tylko pisanie do Spowiednika, i Przełożonego bez wiedzy wſzelakiey.

Trzydzieſte siódme. Habitu białego, którego na cześć Przeczyſtey Panny Maryi Cały Zakon naſz używa, wolno i wam zażywać, tak w Klaſztorze, u forty, iako i w Kaplicy pod czas Mſzy Swiętey, oprocz Kommunii swiętey, do którey w czarnym habicie waſzym wychodzić macie. Jednoſtaynosć iednak w tym zachowaycie, abyście podziwienia komu tym niesprawiły, osobliwie w spolności: to ieſt, wſzyſtkie w Czarnym według woli Przełożoney Waſzey, lub w

bia-

białym habicie macie się znaydować. Drogie rzeczy z srebra, lub złota, albo iedwabiu, są wam zakazane przez slub Ubostwa Zakonnego.

Trzydzieste osme. Gdy która Panienka na Edukacyą do was się prosi, Czerwony Złoty ma dać dla spolności wstępnego; i toż samo, poki u was będzie, co Rok ma powtarzać.

Trzydzieste dziewiąte. Gdy wam dla waszey słabości sługa będzie pozwolona, ta powinna bydź cicha, pokorna, wierna, stateczna, nie świebietliwa, niekłotliwa: w czym pilność Przełożoney wassey zalecamy.

Czterdzieste. Abyście te Ustawy zachowały na zawsze czytać one do stołu raz w Miesiąc będziecie: która z was pozna, że co przestąpiła, niech żałuie za

prze-

)(✝)(

przeſzłe, a niech ſię ſtrzeże przyſzłego wyſtępku, proſżąc, aby iey ta wina była odpuſzczona.

Uſtawy ninieyſze Władzą naſzą Prowincyalſką i Piec zęcią Prwincyi Stwierdzamy. Działo ſię na Kaźmierzu przy Krakowie. W Klaſztorze Panieńſkim Auguſtyniańſkim Dia 30. Stycznia Roku 1783.

L.S

X. Magiſter Erasm Bartoł
Auguſtynian Prowincyał.
mpp.